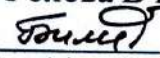

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
вступних іспитів до аспірантури з дисципліни «Філософія»

Програму підготовлено:

кандидатом філософських наук,
доцентом кафедри економічної теорії і суспільних наук
МІРОШКІНОЇ Наталією

Розглянуто і схвалено
Вченою радою
обліково-фінансового факультету
протокол №8 від 24 квітня 2023р.
Голова Вченої ради

(підпис) Олександр БІЛЧЕНКО

Миколаїв
2023

Програмні питання до іспиту в аспірантуру
з дисципліни «Філософія»
(в обсязі стандарту вищої освіти для СВО «Магістр»)

1. Особливості філософського знання. Матеріалізм та ідеалізм.
2. Міфологія та релігія як дораціональні світоглядні форми.
3. Світогляд як духовно-практичне освоєння світу людиною.
4. Функції філософії.
5. Філософія і наука.
6. Соціально-культурні та історичні передумови виникнення філософії.
7. Філософські школи Стародавньої Індії.
8. Суспільний прогрес: сутність, критерії.
9. Філософська система Платона.
10. Філософські школи еллінізму (стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм).
11. Антропологічні аспекти давньогрецької філософії.
12. Філософія і мистецтво.
13. Полеміка навколо універсалій в філософії Середньовіччя. Реалізм, номіналізм.
14. Філософія європейського Просвітництва.
15. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
16. Філософія Відродження.
17. Німецька класична філософія та її місце в історії розвитку світової філософської думки.
18. Філософські погляди І. Канта.
19. Філософська концепція Г. Гегеля.
20. Актуальні філософські проблеми біології.
21. Творчість як предмет філософського аналізу.
22. Основні етапи розвитку української філософської думки.
23. Суспільна свідомість, її структура і роль у суспільстві.
24. Психоаналітична філософія З. Фрейда. Свідоме і несвідоме в соціокультурному розвитку людини.
25. Поняття субстанції в філософії. Субстанція в інтерпретації різних
26. філософських систем.
27. Категорія буття, її зміст і специфіка.
28. Наука і техніка у сучасному світі.
29. Діалектика як філософське вчення про закономірності та універсальні зв'язки і розвиток. Історичні типи діалектики.
30. Основні форми суспільної свідомості: зміст, взаємодія, еволюція.
31. Відображення як генетична передумова свідомості. Свідомість як вища форма відображення дійсності.
32. Категорія матерії в філософії. Атрибути матерії.
33. Глобальні проблеми людства: зміст та характеристика.
34. Суспільство як система. Зміст сфер суспільного життя.
35. Соціальна філософія: предмет, зміст, функції.
36. Специфіка наукового пізнання.

37. Концепція істини (абсолютна, відносна, об'єктивна істина).
Конкретність істини.
38. Практика як основа життєдіяльності людини. Структура практики.
39. Основні форми наукового знання.
40. Поняття, види, суспільно-історичний зміст пізнання.
41. Пізнання світу людиною. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
42. Формаційний і цивілізаційний підходи до суспільного розвитку.
43. Людина як предмет філософії. Єдність біологічного і соціального в людині.
44. Людина в світі культури.
45. Філософія Г.С. Сковороди.
46. Сцієнтизм – впливовий напрям сучасної некласичної філософії.
47. Культура і цивілізація.
48. Соціальне прогнозування і передбачення майбутнього.
49. Категорії діалектики: причина і наслідок. Принцип детермінізму.
50. Філософія у системі культури.
51. Поняття науки та її функції.
52. Культура як предмет філософського аналізу.
53. Історичний процес як предмет філософського осмислення.
54. Конфуціанство та даосизм – основні течії старокитайської філософії.
55. Методи наукового пізнання.
56. Структура філософського знання.
57. Взаємозв'язок кількісних та якісних змін.
58. Категорії діалектики: випадковість і необхідність, можливість і дійсність.
59. Простір і час як всезагальні форми існування матерії.
60. Природа і суспільство: філософський аспект.
61. Вчення про буття в античній філософії.
62. Суспільство і природа. Глобальна екологічна проблема і шляхи її розв'язання.
63. Категорії діалектики: зміст і форма. Структурна упорядкованість буття.
64. Проблема руху в філософії. Основні форми руху та їх взаємозв'язок.
65. Поняття способу виробництва. Взаємозв'язок продуктивних сил і виробничих відносин.
66. Категорії діалектики: загальне і одиночне, явище і сутність.
67. Вчення В.І. Вернадського про ноосферу та його значення для сучасного екологічного мислення.
68. Діалектика та метафізика як методи філософствування.
69. Діяльність як специфічна форма відношення людини до світу. Види діяльності.
70. Єдність чуттєвого та раціонального у пізнанні.
71. Цінності та їх роль у житті людини.
72. Особа і суспільство. Свобода і необхідність у житті людини.
73. Філософія екзистенціалізму: зміст, характеристика, видатні постаті.

Форма іспиту з дисципліни «Філософія» до аспірантури

Іспит здійснюється шляхом складання екзамену в усній формі. До екзамену допускається абітурієнт, який допущений Відбірковою комісією університету.

Критерії оцінювання іспиту з дисципліни «Філософія» до аспірантури

Критерії оцінки відповідей на питання, що виносяться на екзамен, наступні :

- «відмінно» - абітурієнт дав правильні і вичерпні відповіді на поставлені теоретичні і додаткові питання, в яких він показав глибокі знання матеріалу, посилаючись на нормативні документи, що використовуються для розкриття поставлених завдань;

- «добре»- абітурієнт дав правильні на поставлені теоретичні і додаткові питання, в яких він показав розуміння матеріалу, при цьому орієнтується в основних методиках проведення досліджень;

- «задовільно»- абітурієнт дав правильні відповіді на поставлені теоретичні питання, в яких він показав розуміння матеріалу, проте не вказує на основні методики і нормативні документи, не дає відповіді на окремі додаткові питання;

- «не задовільно» - абітурієнт дав неправильні відповіді, в яких він продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу, не дає відповіді на додаткові питання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Губар О. М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019, 416 с.
https://chtyvo.org.ua/authors/Nadolnyi_Ivan/Filosofia/
Андрос Є. І. Інтелект у структурі людського буття / Андрос Є. І.; НАН України, Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди. - К. : Стилос, 2012. - 358 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
2. Андрущенко В. П.. Соціальна філософія : історія, теорія, методологія: Юрінком Інтер. К., - 2016 -552 с.
3. Арцишевський, Р. А. Філософська антропологія (філософія людини): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. А. Арцишевський. - Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011 . -552 с.

Бабосов, Е. М. Философские проблемы бытия, познания, веры и культуры / Е. М. Бабосов. - Минск : РИВШ, 2013. - 358 с.
4. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
5. Біленко Т.І.Філософія Середніх віків : словник-довідник. Дрогобицький держ. пед. ун-т ім. І. Франка. 2014- 63 с.

Білик О.М. Міф і філософія. - Х. : ЕДЕНА, 2010. - 188 с.
6. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
7. Більченко Є. В. Чужий. Інший. Ближній. Філософія діалогу як філософія Третього. - К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. - 388 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
8. Богданова Н. Культура життєтворчості особистості. Філософсько-світоглядний аналіз . - К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - 302 с.

- http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
9. Богуцький, Ю.П. Самоорганізація культури: онтологія, динаміка, перспектива: монографія. - К. : Веселка, 2018. - 199 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
 10. Бондаревич, І. М. Філософія: діалог мислителів, епох, цивілізацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ЗНТУ, 2012. - 251 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
 11. Буття людини в суспільстві: відносини, спілкування, духовність. Історико-філософський ракурс ; - К. : Промінь, 2010. - 480 с.
 12. Валуйський О. О. Філософія суспільства : навч. посіб.: КНТЕУ. 2013. - 130 с.
 13. Воловик В. І. Соціальна філософія : монографія. Просвіта, 2011 -276 с.
 14. Воронкова В. Г. Філософія розвитку сучасного суспільства: теоретико-методологічний контекст : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2012 -262 с.
 15. Горлинський В. В. Філософія безпеки і сталого людського розвитку: ціннісний вимір / В. В. Горлинський. - К. : ПАРАПАН, 2017. - 377 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
 16. Грані людського буття: позитивні та негативні виміри антропокультурного - К. : Наукова думка, 2010. - 351 с.
 17. Губерський Л.В. Філософія: історія, суспільство, освіта : підручник . - К. : Київський університет, 2018. - 575 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

[N=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=)

18. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 3-тє вид., переробл. – Харків : Право, 2020. – 432 с.
19. Данильян О., Тараненко В. Основи філософії: Навчальний посібник. Харків: Право, 2018, 352 с.
20. Дольська О. О. Філософія сучасного суспільства.: : Підручник НТУ "ХПІ", 2012. - 180 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
21. Зарудний Є.О. Філософія. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2018 - 202 с.
22. Ивашко В. А. Принципы эволюции человека - человечества. (Опыт системно-логического анализа философии гуманизма) / В. А. Ивашко. - Кривой Рог :, 2011. - 453 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
23. Івченко О.Г. Людина в структурі громадянського суспільства: філософія ідентичності ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Знання України, 2011. - 380 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
24. Ільїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія. Підручник. Київ: "Альтерпрес", 2020.- 328 с.
25. Історія української філософії: підручник / С. В. Бондар . - К. : Академвидав, 2008. - 624 с.
26. Історія філософії словник / ; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В. І. Ярошовця ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - 2-е вид., переробл. - К. : Знання України, 2012. - 187 с.

27. Історія філософії України. Хрестоматія. упорядач: М.Ф. Тарасенко.- К, 2008.
28. Іщенко М.П. Філософія науки: питання теорії і методології: - К. : УБС НБУ, 2010. - 442 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
29. Каріков С. А. Філософія. Розділи: Філософська антропологія, соціальна філософія, філософія культури . - Х. : НУЦЗУ, 2011. - 128 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
30. Касьян В. І. Філософія: відповіді на питання екзаменац. білетів : навч. посіб / В. І. Касьян. - 6-те вид., стер. - К. : Знання, 2017. - 347 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
31. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2021, 139 с.
32. Кулик О.В. Філософія :Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ: Монолит.2019, 692 с.
33. Лазарев Ф. В. Оправдание мудрости / Ф. Лазарев, М. Трифонова. - К. ; Симф. : Синтагма, 2011. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
34. Максюта М. Є. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - 4-те вид., стер. - К. : Урожай, 2017. - 470 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

35. Мацумото Д. Человек, культура, психология. Удивительные загадки, исследования и открытия: - СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2008. - 668 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
36. Мисик І. Г. Історія філософії в Україні. - О. : Фенікс, 2011. - 134 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
37. Множинська Р. В. Історія філософії (Антична філософія - Філософія доби Нового часу). Хрестоматія: - К. : КНУТД, 2011. - 223 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
38. Мовчан С. П. Основи філософії науки: навч. посіб. / С. П. Мовчан, О. К. Чаплигін ; - Х. : ХНАДУ, 2016. - 339 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
39. Муратова І. А. Філософські проблеми наукового пізнання: - К. : НТУУ "КПІ", 2011. - 140 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
40. Надольний І.Ф. Філософія: Посібник. К.: Вікар. 2019, 412 с.
41. Подольська Є. А. Філософія. Підручник. К.: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2019, 704 с.
42. Попов М.В. Філософія: підруч. для студ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / М. В. Попов. - К. : Медицина, 2018. - 343 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

43. Попович О. В. Компенсаційно-креативна функція культури К. 2012. - 379 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
44. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. К.: Академвидав. 2018, 341с. Сосна В.П. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Хмельницький : ХНУ, 2019. 395 с.
45. Ратніков В. С. Основи філософії науки і філософії техніки, 2012. - 290 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
46. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства: - Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. - 516 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
47. Самардак М. М. Філософія науки. Напрями, теми, концепції : навч. посіб. / Самардак М. М. . - К. : Парапан, 2016. - 203 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
48. Скомаровський, В. О. Історія європейської філософії: Нова доба: посібник; Європ. ун-т, Уман. філ. - Умань. - 2012.
49. Степаненко І. В. Життєва компетентність особистості: філософсько-антропологічний та соціокультурний виміри - Х. : ХДУХТ, 2011. - 217 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

50. Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика): підручник ; . - Х. : ХУПС, 2017. - 410 с.
51. Філософія. Підручник / За загальною редакцією Горлача М. І., Кременя В. Г., Рибалка В. К. Харків: Консум, 2018, 672 с.
52. Філософія: навч. посіб. для аспірантів і здобувачів / за наук. ред. А. В. Арістової і С. В. Синякова. К. : НТУ, 2018, 245 с.
53. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
54. Філософія: підручник / О.П. Сидоренко, С.С. Корлюк, М.С. Філяпіп та ін.; за ред. О.П. Сидоренка. К.: Знання, 2017. 414 с.
55. Храмова В. Л. Личность как духовный феномен;- К.: Феникс, 2009. - 648 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
56. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана Ш48 ФІЛОСОФІЯ: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf
57. Шкепу М. О. Філософія: навч. посіб.; - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. - 347 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
58. Щерба С.П. Філософія: короткий виклад. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2017, 324 с.
59. Юрій М. Ф. Антропологія: навч. посібник . - К. : Дакор, 2018. - 421 с.
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

Інформаційні ресурси

1. Свободная *Философия*: свежайшие мысли *freephilosophy.net*
2. Книги по *философии* - *Философия* без границ. Платона Нет *platonanet.org.ua*
3. *Філософія* в Україні *www.philosophy.ua*
4. *Філософія* Бібліотека українських підручників *pidruchniki.ws/filosofiya*
philsci.univ.kiev.ua/biblio